

категорії заповідних об'єктів. Вони були створені упродовж століть, принесли багато користі населенню України, однак залишені без догляду людини були частково зруйновані або знищені. Зараз настав час їх відновлення.

Млини завжди були символом та окрасою українського села. Їх будували безпосередньо на річці або спеціальному водовідвідному каналі. Біля млина існували гатка або гребля з ставком, обсажені вербами, тополями та калиною. Зараз переважна більшість млинів перетворена на руїни. Їх залишки варто внести до переліку історичних пам'яток. Млини, які збереглися, разом з гатками, водоймами та прилеглими ділянками заплави необхідно взяти під охорону й створити на їх базі діючі «музеї хліба». Тут молоде покоління українців змогло б ознайомитися з оригінальними спорудами «водяних» млинів і вперше відчутти аромат свіжого борошна та ще не спеченого хліба.

З метою збереження унікальної природи річкових ландшафтів України в ході формування системи єдиної охоронних об'єктів пропонуються такі заходи: 1) створити заповідні території однозначної цінності на основі натуральних та антропогенних ландшафтів; 2) впорядкувати територію місцевостей, які межують з річищем, у нижніх б'єфах водосховищ; 3) рекомендувати місцевим громадам вести постійний контроль за дотриманням порядку відпочинку в межах русла та заплави річки шляхом запровадження штрафних санкцій; 4) на основі цього дослідження доповнити загальнодержавну програму з відтворення об'єктів індустриальної спадщини (млинів, гаток, дамб, недіючих ГЕС) річкових ландшафтів.

Максютов А.О., канд. пед. наук
Уманський державний педагогічний університет
імені Павла Тичини
e-mail: Andrei-maksytov@mail.ru

ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ В УМОВАХ РЕФОРМИ СИСТЕМИ ОСВІТИ

Історично склалося, що за роки незалежності України влада не приділяла належної уваги процесу виховання патріотів та не створила дієвих загальнодержавних програм патріотичного виховання. Це призвело до того, що велика кількість молодих людей готова за першої нагоди покинути країну, не знає історичного минулого та байдуже ставиться до майбутнього нашої країни.

Формування свідомого громадянина, патріота можливе для людини з високими особистісними якостями й рисами характеру, світоглядом і способом мислення, почуттями, вчинками та поведінкою, спрямованими на саморозвиток та розвиток демократичного громадянського

суспільства [3].

Молоді люди відчувають відсутність моральних цінностей в частині української молоді. Вони вбачають це в поведінці та ставленні до оточуючих, неповазі до старшого покоління, невихованості, соціальній байдужості, жорстокості, зловживанні алкоголем, наркотиками, егоїзмі, неповазі до традицій та історичного минулого, вживанні нецензурної лексики, пасивній життєвій позиції тощо.

Патріотичне виховання – це сфера духовного життя, яка проникає в усе, що пізнає, робить, до чого прагне, що любить і ненавидить людина, яка формується.

Відзначимо, що патріотичне виховання покликане виховувати у молоді людини високі моральні ідеали, почуття жертвового служіння Батьківщині. Відомо, що основні риси громадянина формуються в молодому віці під впливом загальнонародних цінностей, у взаємодії особистості з суспільством, яке на кожному етапі репрезентують родина, школа та різноманітні колективи.

Загальний сенс патріотичного виховання полягає у систематичному цілеспрямованому впливі на свідомість, волю та поведінку молоді людини з метою формування цілісної громадянської позиції, що ґрунтується на високих морально-етичних ідеалах, цілях, переконаннях та норм поведінки, самосвідомості особистості.

Актуалізація проблеми патріотичного виховання студентської молоді зумовлена традиційно високим ступенем громадської активності студентства в державотворчих процесах, розбудові інститутів правової держави, які є невід'ємними атрибутами сучасного громадянського суспільства [1].

Патріотичне виховання завжди виступало одним з головних елементів духовної свідомості підрастаючого покоління, що визначав і визначає в цілому домінуючі риси існування людини в соціумі, виступаючи наріжним каменем суспільно-політичного, історико-культурного та правового життя особистості.

На рівень патріотизму, без сумніву, впливає перш за все: загальнополітична атмосфера в суспільстві, можливість вибору навчального закладу, наявність, відсутність роботи, житлові умови, а також відсутність соціальної справедливості (корупція, непрозора приватизація держмайна, економічний стан в країні, захист прав громадян, відсутність достойної заробітної плати).

Одночасно національно-патріотичне виховання є важливою складовою національної безпеки України, оскільки формує у студентського загалу високі почуття патріотизму, рішучу готовність щодо виконання власних громадських та конституційних обов'язків: захисту незалежності та територіальної цілісності Вітчизни, шанування її державних символів та атрибутів.

Процес формування патріотизму спрямований на підготовку молоді людини до активного громадського життя, також виховання у нього

діяльної позиції щодо поточної суспільно-політичної ситуації. Патріотичне виховання слугує інтересам суспільства, оскільки захищає базові національні цінності, що визначають головні ментальні риси та особливості українців.

Виховання почуття патріотизму повинно відбуватись на основі глибокого розуміння цінності та рівності національних культур усіх народів, які проживають на теренах України. Це є обов'язковою умовою для прилучення підростаючого покоління до культурної спадщини даних народів, виховання у студентів позитивного ставлення до культурних відмінностей як чинника поступального розвитку світової цивілізації й самореалізації особистості; виховання їх у душі взаєморозуміння, довіри й толерантності, готовності до позитивного міжетнічного й міжкультурного діалогу.

На наш погляд, навчально-виховний процес у цьому напрямку має ґрунтуватися на принципах: демократичності, гуманізації, єдності навчальної та виховної діяльності, послідовності, диференціації та індивідуалізації виховного процесу, єдності теорії та практики природовідповідності, пріоритету правової свідомості.

Національне виховання студентської молоді ґрунтується на таких принципах:

- демократичності – визнанні академічною спільнотою права кожного на свободу виявлення своєї творчої індивідуальності, усунення авторитарних методів виховання;
- гуманізації – створенні умов для особистісної самореалізації, формуванні людяної, щирої, доброзичливої, милосердної особистості;
- єдності навчальної та виховної діяльності – консолідації студентства та науково-педагогічних працівників у єдину академічну спільноту, об'єднану спільною мораллю та ідеями;
- послідовності, системності і наскрізності – привнесенні виховних аспектів у всі форми освітнього процесу, зв'язок виховання з життям, трудовою діяльністю народу та продуктивною працею;
- диференціації та індивідуалізації виховного процесу – врахуванні у виховній діяльності рівнів фізичного, духовного, психічного, соціального, інтелектуального розвитку студентів, стимулюванні їхньої активності та розкритті творчої індивідуальності;
- єдності теорії та практики – реалізації набутих студентами знань, умінь і навичок на практиці, включаючи самовряду та громадську діяльність;
- природовідповідності – врахуванні багатогранної і цілісної природи людини, вікових та індивідуальних, соціально-психологічних особливостей студентів;
- пріоритету правової свідомості – вихованні поваги до конституційних прав та свобод людини.
- Завданнями національного виховання студентської молоді є:

- формування національної свідомості, гідності громадянина, виховання поваги й любові до рідної землі й українських традицій;
- підготовка свідомої інтелігенції України, збереження інтелектуального генотипу нації;
- вироблення чіткої громадянської позиції, прищеплення молодим людям віри у верховенство закону, який є єдиною гарантією свободи;
- підняття престижу української мови в академічному середовищі, забезпечення і розвиток українськомовного освітнього простору;
- формування у суспільній свідомості переваг здорового способу життя, культу соціально активної, фізично здорової та духовно багатой особистості;
- створення необхідних умов для ефективного розвитку студентського самоврядування, виявлення його потенційних лідерів та організаторів;
- забезпечення високого рівня професійності та вихованості молодій людини, сприяння розвитку індивідуальних здібностей, таланту та самореалізації;
- плекання поваги до своєї «alma mater», дотримання і розвиток демократичних та академічних традицій вищого навчального закладу [2].

Кожна молода людина є активним учасником розбудови громадянського суспільства, відіграє в ньому важливу роль та несе відповідальність у процесах прийняття рішень на всіх рівнях, які впливають на їх життя, а держава забезпечує доступ молоді до відповідних та необхідних програм та послуг незалежно від статі, географічного положення, соціального, культурного, економічного чинників.

На сьогодні перед нашою державою стоїть завдання – виховання у молодого покоління почуття патріотизму, формування особистості на засадах духовності, моральності, толерантності, забезпечення створення умов для інтелектуального, культурного та фізичного розвитку, реалізації науково-технічного та творчого потенціалу молодих громадян.

Список використаних джерел

1. Агадулін Р.Р. Полікультурна освіта: методолого-теоретичний аспект// Педагогіка та психологія. – 2004. – №3. – С. 18-29.
2. Кухаренко П.М., Резнікова О.О. Формування громадської позиції сучасної молоді//Україна на зламі тисячоліть – 20 років незалежності (1991-2011): зб. наук. пр. / Редкол.: Кобець А.С. (відп. ред. та ін..) – Д.:Вид-во «Придніпров'я», 2011. – Вип. 3. – С.169-174.
3. Охмат П. К. Виховний процес і студентське самоврядування ДДАУ в роки незалежності (1991-2011рр.)//Україна на зламі тисячоліть – 20 років незалежності (1991-2011): зб. наук. пр. /Редкол.: Кобець А.С. (відп. ред. та ін..) – Д.:Вид-во «Придніпров'я», 2011. – Вип. 3. – С.14-21.